

Gratuit
Biblioteca Universității Cluj

4743

Cluj

Ziarul

Tinerimei Române

ABONAMENT ANUAL:
Pe un an ..... Lei 200.—
Pe un jumătate an ..... Lei 100.—
Autorități și instituții ..... Lei 500.—
In streinătate dublu.

ANUNȚURI DUPĂ TARIF SE PRIMESC
LA ADMINISTRAȚIA ZIARULUI
CLUJ, STRADA REGINA MARIA No. 36

REDAȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA:
Cluj, Strada Regina Maria No. 36.
Telefon 7-60.

De ce trebuie să revină Iuliu Maniu Pentru dușmanii industriei

Cu retragerea partidului național-țărănesc dela guvern, s'a sfârșit în sufletul masselor populare cea mai prețioasă credință: credința în zile mai bune.

Cu oricâte injurii a avut de harță guvernarea național-țărănistă, ea a continuat să însemne pentru țărănime unica cărmuire românească de după unire, obârșită din vrerea colectivă și sortită să întruchipeze fidel aspirațiile ei legitime.

Zadarnice fost-au șarjele — de multeori grețoase — ale adversarilor, Iuliu Maniu a rămas în conștiința masselor, preotul fanatic al unei noi religii civice, formulată așa de lapidar de el însuși: **armonia dintre stat și națiune**. Statul politic identic cu statul național. Interesele guvernanților identice cu interesele guvernaților și nu invers cum a fost în trecut și cum a reînceput să fie în actuala cărmuire.

Dem că în acest cadru trebuiesc te și motivele — chiar cele primordiale — ale retragerii dlui Iuliu Maniu la Bădăcin. Președintele partidului național-țărănesc nu este omul hotărârilor mărunte. Gestul lui trebuie judecat în această superioară perspectivă, singura compatibilă cu crezul politic al marelui auto-exilat.

Nu în efemere neînțelegeri de tarabă, ci **survenirea vechiului conflict dintre stat și națiune**, prin improvizația anticetățenească a actualului guvern, trebuie căutată sursa motivelor retragerii dlui Iuliu Maniu.

O viață întreagă acest om a închinat-o desioabăgării naționale și politice a neamului său, visuri pe care le-a văzut cu ochii, pe întâiul la 1 Decembrie 1918, pe al doilea la 1928.

Numai cine a urmărit sbuciumul înfiorat al nepotului lui Simion Bărnuțiu poată să priceapă grandoarea gestului său recent.

Retragerea dlui Iuliu Maniu este replica necesară și naturală dată împotriva farsei guvernamentale de azi, care înseamnă revenirea la vechiul sistem al ingenuncherii obștei — căreia președintele partidului național-țărănesc consacrase odată comandamentele ce i-se cuvin în oricare stat democrat.

Ardealul mai ales, trăiește în religia lui Iuliu Maniu, a sângerat alături de comandantul lui în toate vijelioasele bătălii cu magnații de ieri, a cutremurat la 6 Maiu 1928 pământul

străbun al Albei-Iulii chemat la luptă de acelaș Iuliu Maniu împotriva mamei vitrege a oligarhiei de azi.

Nu e deci nimic straniu că în toate recentele congrese ale partidului național-țărănesc, numele lui Iuliu Maniu e pomenit cu evlavie. De altfel, nici nu se poate imagina ce hotărâtoare operă constructivă, ce reale servicii patriotice au adus țării aceste congrese național-țărăniste, în cari s'a căutat explicația tuturor relelor de azi și s'a tonificat credința masselor în zilele mai bune, care trebuie să urmeze după zilele babelor pe cari le trăim.

E atâta amărăciune la țară mai ales, atâta sgură de nemulțumiri, atâta negură încărcată de presimțiri sumbre. Scepticismul a cuprins satele și adâncește și mai mult desnădejdea și mizeria pustuitoare.

Nimenia, în afară de partidul național-țărănesc n'a înțeles poruncile ceasului de față. Nimenia nu s'a coborât cu atâta largă desinteresare în popor, pentru a-i fortifica **energia moraliă** de care are nevoie, ca să nu alunece în prăpastie. Nimenia nu s'a ostenit să-i asculte și canalizeze nevoile. Nimenia nu i-a arătat cu atâta precizie cari sunt soluțiile ce ne pot salva dela dezastru. Aceasta a făcut-o singur partidul național-țărănesc, care a cutreerat satele și orașele, ducând pretutindenea cuvântul întremător, lozinca marelui lupte care începe.

Și pretutindeni, conducătorii partidului în frunte cu Alex. Vaida-Voevod, au putut constata că în conștiința cetățenească Iuliu Maniu a rămas acelaș stindard de care se leagă nădejile — tuturora — de mai bine.

Datoria acestor fruntași este să arate generalisimului retras la Bădăcin că oastea i-a rămas credincioasă și așteaptă să i-se dea ordine.

Vremurile de azi — mai amenințătoare ca niciodată — cu mizeria care bate la uși, cu masele desnădăjduite în pragul răsmeriței, reclamă în mod elementar revenirea dlui Iuliu Maniu în fruntea partidului național-țărănesc și a țării.

Iată de ce trebuie să revină Iuliu Maniu. Fiindcă este singurul om politic căruia i-se poate încredința fără șovăire opera atât de delicată a consolidării României Mari.

Bazil Gruia.

Puterea creatoare de valori a industriei. — Industria factor de civilizație. — Exemple grăitoare din viața practică. — „25 ani Berg- und Hüttenwerks Gese schaft“

(m) În discuția ce s'a iscat pe tema protecționismului vamal și industrializării domnește cea mai divină ignoranță și regretabilă confuzie. Deplorabila stare economică, cu sumbrele ei perspective, împinge pe omul politic spre soluții disperate și deci spre comiterea de erori ce nu se vor mai putea îndrepta. În această goană după soluția eșirci din impasul economie se mai caută și vinovați. Se pare că lumea a căzut de acord că **fașul ispășitor trebuie să fie industria**. Toate relele vin dela industrie. Industria este o ventuză pe corpul națiunii, un impozit deghizat aruncat asupra masselor consumatoare. Industria este spoliatoare, parazită și cauza tuturor nenorocirilor cari s'au abătut asupra bieteii noastre țări. Dezastrul agriculturii tot dela industrie pornește. Cu'n cuvânt industria este izvorul tuturor relelor și dificultăților social-economice. Cam acestea sunt păreriile mentorilor politice anti-industriale, cam în această direcție se împinge orientarea opiniei publice a țării, cu lipsa de documentare și obiectivitate caracteristică mentalității românești.

Pentru imensa majoritate a oamenilor politice, industria nu **creiază bunuri și valori**, nu este cel mai mare și puternic izvor de venituri fiscale, cel mai solid subiect impozabil, platnicul cel mai bun și ordonat, care prin caracterul unor impozite indirecte face totodată și pe agentul incasator al fiscului, avansează sume fantastice în contul acestor impozite, care cine știe când se vor recupera de către întreprinderile industriale. **Taxele vamale, fiscale și alte biruri nu aparțin industriei ci Statului**. Dacă n'ar exista taxele vamale, ele ar trebui inventate sau înlocuite cu alte impozite. Cine vede și judecă rostul industriei numai prin prisma protecționismului vamal și nu din punctul de vedere al ansamblului economic; cine nu pune în cumpănă **productivitatea și valoarea muncii industriale** în raport cu alte ramuri de activitate economică; cine nu ia în considerare cota-parte a industriei la sarcinile fiscale și sociale și rangul ei în producția națională: nu poate avea pretenția că este imparțial și documentat.

Cea mai mare eroare se săvârșește însă atunci, când se crede și afirmă, că industria are drept la existență **numai dacă prelucrează materii prime și auxiliare indigene**. Va să zică nu **critierul valorii muncii depusă în procesul de transformare** și în general cheltuielile de orice natură ce se fac pe teritoriul național în legătură cu acest proces determină importanța economică a industriei, ei prezența materiei prime?! Fals, extraordinar de fals. De

ce Spania, Grecia, Asia Mică, Turcia nu sunt țări industriale, cu toate că ele dispun de considerabile cantități de materii prime (minereuri de tot felul)? De ce Cehoslovacia, Germania, Belgia, etc. sunt țări eminentamente industriale, deși cea mai mare parte a materiilor prime se importă din alte țări și continente.

Industriei noastre naționale i-se cer minuni. Toată lumea pretinde ca după 13 ani de Românie-Mare industria națională să fi atins producțiunea și nivelul industriilor din cele mai avansate țări occidentale cu tradiție de sute de ani, fără să se țină seamă de condițiunile speciale românești. Că totuși se pot realiza progrese uimitoare chiar când **materia primă** este importată din străinătate, și pentru a vedea ce valori poate crea un singur ram industrial într'un sfert de veac, vom aduce ca exemplu Uzinele „**Berg- und Hüttenwerks-Gesellschaft**” din Cehoslovacia.

Această societate a editat cu prilejul jubileului de 25 de ani un splendid volum festiv de 383 de pagini cu fotografii, reprezentări grafice, date statistice etc., din care vom cita câteva cifre sugestive.

Uzina dă ocupație la 25.000 muncitori și 2000 funcționari. Angajații societății cu familiile lor ar forma un oraș cu 80.000 locuitori. Pe baze de date statistice se poate afirma că cei 80.000 locuitori ai orașului industrial mai au nevoie de alte 120.000 persoane pentru comerțul cu alimente, îmbrăcăminte, pentru școale, oficii, bănci, industrii auxiliare etc., și vom avea atunci un oraș cu 200.000 suflete. Jumătatea din populație fiind însă agricultori, celor 200.000 înși, câți își câștigă existența în industrie și comerț, li-se va mai adăuga alte 200.000 de țărani.

Societatea cumpără zilnic 200 vagoane de minereuri și întrebuințează anual 250.000 kg. dinamită, 500 mij. patroane, 130.000 m³ lemne, 1.500.000 kg. ulei, mașini și materiale în valoare de zeci de milioane de coroane cehe. Producerea tuturor acestor materii ocupă o altă armată de muncitori. Circulația zilnică de vagoane (intrate și eșite) este de 5000 de vagoane care reprezintă un tren având o lungime de 50 km. sau de 300 km. într'o săptămână, corespunzând distanței dintre Ostrau și Praga.

Exploatarea de cărbuni se cifrează la 1400 vagoane de cărbuni pe zi, adică un vagon pe minut. Valoarea anuală a acestui cărbune este de 1.200.000.000 coroane cehe. Producția de cărbune reprezintă 25%, de cocs 40%, de fier brut 30%, de oțel 25% (500.000) a producției anuale a Cehoslovaciei.

În uzinele societății se produc zilnic 17 mii km. de sârmă, 30.000.000 cue, și

(Continuare în pagina 2-a.)

Periscop economic

Degringolada lirei sterline situează imperiul Mării Britanii în Centrul preocupărilor economice ale continentului european și transoceanic. Centru de gravitate și distribuție a capitalurilor internaționale altădată, Londra a devenit astăzi sediul perturbațiilor economice mondiale, cartierul general de unde se lansează torpile contra solidarității internaționale și se bombardează credințele și iluzia unei sincere colaborări economice între popoare.

Conducătorii Angliei sunt de părere, că toate greșelile lor economice, politice și sociale din ultimul deceniu, al cărui tragic final a fost prăbușirea lirei sterline, trebuie puse în cărucia Franței și Americii și că oalele sparte vor fi plătite de toate celelalte popoare. Suspendarea etalonului aur era pregătită de multă vreme. Dictată și de necesități inexorabile, sporirea emisiunii a fost contemplată și ca o lovitură de copită aplicată țării acaparatoare de aur. În același timp această măsură a fost însă lovitura aproape mortală dată comerțului mondial.

Marea Britanie se consideră astăzi în stare de război economic — ca sine și cu toți dușmanii ei. Urmările încep să se vadă. Se spune că Franța ar fi pierdut deja 12 miliarde de franci, Banca Olandei întreg capitalul ei social împreună cu rezervele (35 mil. florini olandezi) în urma scăderii lirei sterline, care atinsese la un moment dat 31% din valoarea lirei aur. Și acest joc de-a „inflație dinjată” va fi continuat până la distrugerea (?) Franței, ultimul bastion de sanitate financiară. Englezii își zic: murim, dar cu noi pier toți dușmanii, se prăbușește lumea întreagă. Dar problema nu este atât de simplă. Procedul Angliei va coaliza toate forțele va organiza toate rezistențele și imperiul insular va rămâne izolat în această luptă. Pentru că nici dominiile nu vor urma politica de sinucidere economică dictată de Londra. Avem toate dovezile că atât țările lovite de măsurile economice nehotzuite ale Angliei, cât și coloniile au reacționat cu în mod violent, dar așa cu inițiativele încetate economia nu se poate salva prin

ea însăși și unii conducători preferă sistemul asanării prin decrete. Așteptăm rezultatele.

Creditele pe termen scurt ale Germaniei se cifrează la 12 miliarde mărci. Acoperirea bancnotelor Reichsmark a scăzut la 12%.

promptitudine, aplicând represalii la importul mărfurilor engleze.

Să nu se întindă prea mult coarda.

În ultimii doi ani 116 hârtii de valoare olandeze au suferit o pierdere de curs de 3 miliarde florini olandezi, adică 60% a valorii lor.

Al doilea experiment interesant este cel mai recent decret al Cancelarului Brüning (Notverordnung) care, în esență vrea să rețină viața cu 10—15% prin intervenționism de stat. Mussolini ne-a arătat că asemenea intervenții pot reuși, dar nu ne-a spus încă dacă efectul a fost cel dorit, sau mai bine zis dacă lumea este mai fericită azi. În orice caz aceasta este metoda „prinderii faurului de coarne” sau a nivelării în mizerie, care nu știu dacă va duce vreodată la prosperitate. Brüning și-a spus: eu nu mă ating de marcă, încerc să adaptez prețurile la cunoscutele de bilete de bancă existente, revalorizez marca, îi urc capacitatea de achiziție, prin care operațiunile meliorează presiunea politicii deflaționiste a Băncii Reichului. Deflația în Germania este însă aparentă. Adevărul este că și astăzi mai există o criză de supraproducție în industria germană. Într-o economie într-adevăr liberă, puterile economice și-ar fi găsit de mult venitul de siguranță, toate simptomele crizei ar fi fost de mult lichidate, poate

Producția mondială de aur este în creștere. „Engineering and Mining World” (New York—Londra) evaluează producția de aur pe anul în curs la 21,000,000 ounce. 1) Iată o statistică a celor mai reține 11 mine de aur:

	Minerurile expl. în t/an	Rendementul ounce/t ²	Costul minereului în dollari/t	Prețul de cost al aurului în dollari/ounce
Alata Juneau	3,924,460	0.042	0.677	15.06
Ashanti Goldfields	124,200	1.17	9.65	8.29
Balatoc (Philippinen)	52,587	1.16	10.83	9.34
Government Gold-Areas (Transvaal)	2,438,638	0.46	4.02	8.85
Homestake Mining	1,364,456	0.30	3.13	10.53
Lake Shore Ontario	467,648	0.67	5.85	8.60
Mc. Intyre Porcupine	558,115	0.40	4.56	11.40
Mooder Dexp (Transvaal)	530,400	0.52	3.85	7.42
Mountain Copper (California)	202,164	0.061	0.817	1.42
New Mooder (Transvaal)	1,811,000	0.48	4.13	8.68
Teck—Hughes	340,675	0.77	5.78	7.52

Zece state nu-și pot plăti datoriile externe și 14 state o au abandonat vremelnic stăndardul aur.

Este un simptom al gravei crize prin care trece omenirea întreagă, indicându-ne

ravagiile „moșneșului galben”, totdeauna pretențios și capricios.

I. M.

1) Ounce troy = 31.1 gr.
2) Short ton = 907 kg.

Pentru dușmanii industriei

(Continuare din pag. I-a).

10 km. lanțuri. Laminorul de tablă produce zilnic 35,000 m² tablă de fier, iar mai târziu va produce 70,000 m². Uzinele electrice ale societății ar putea aproviziona cu energie electrică un oraș de 5 ori mai mare ca Praga. Societatea dispune de 6000 locuințe proprii.

Introducerea din volumul festiv se termină astfel: „Din aceste date se poate vedea, ce element important este

o asemenea întreprindere în viața unui stat. Dacă n'ar exista mari întreprinderi industriale, populația Statului ar scădea cu multe milioane, iar restul locuitorilor ar fi nevoiți să-și câștige existența în condiții incomparabil mai mizere decât astăzi, deoarece consumul de produse agricole ar regresa în măsură extraordinară”.

Aceasta este un exemplu grăitor de puterea de creațiune, de forță dinamică a unei industrii siderurgice, față de care trebuie să avem tot respectul.

„De bună seamă, mai este apoi nevoie și de educația cetățenilor. Aici voi face amintire și de voinici. Aceste organizații, sau altele în locul lor — oricum vreți să le numești — le socotesc utile pentru sentimentul de răspundere care-l trezește mai ales tineretului.

Asta a fost intenția de bază la înființarea lor, căci a se bănuși, că un om politic serios poate organiza masele pentru violență și hărțuială între ele, ar fi absurd. Socotesc și acum că e bine să avem a fel de organizații la sate, cari sustrag oamenii pe departe preocupărilor nefolositoare, iar pe de altă parte statornice în conștiința și sufletul celor organizați că au răspunderea ordinii”.

Din interviul d-lu Dr. Alexandru Vaida-Voevod.

Cum se face știință în Universitățile noastre

Chinuri mărunte de laborator cu adâncă semnificație etică

Viața ne aruncă din colț în colț, iar mizeria materială și morală ne macină avântul. Așa se deține dramatic existența a generației noastre și probabil că în toate vremurile a fost așa, fiindcă omul, această maimuță cu instincte stilizate, trecute prin filtrul evoluției, și-a schimbat prea puțin din ancestrala sa moștenire. Sunt momente însă în istoria societăților omenești, asemănătoare cataclismelor geologice, momente de catastrofică prăvălire a formelor perimate care încetușează viața, schimbând astfel ea prin farmec nu numai sensul vieții și rostul trăirii ei, ci și aspectele ei exterioare, toate acestea întâmplându-se sub presiunea unui mit revelator și binefăcător. Un astfel de moment trăim noi astăzi și suntem profund conștienți de el. Nu putem nega, fără să ne mințim pe noi înșine, fără să trădăm sufletul generației noastre, că trăim vremuri de profundă prefacere socială și morală, vremuri care reclamă din partea noastră, nu numai înțelegerea lor, dar și imense sacrificii. Perspectiva clară a viitorului, descifrat din tendințele desprinse din haosul prezentului, ne face mai sensibili față de neajunsurile de astăzi, reacțiunea noastră este mai promptă și mai aspră față de anumite moravuri îmbătrânite, care s'au încetățenit printr-o lungă siluire a vieții.

Ni se vorbește de libertate și n'o găsim nicăeri; ni se vorbește de demnitate, iar sufletul nostru sângeră în fiecare zi lovit de biciul mizeriei și umilinței; ni se vorbește de elanul creator al tinereții și în același timp ni se face apologia experienței și a necinciei de lungă durată, menită să așeze în sufletul nostru bogat în aspirații, o stărpă certitudine: răbdarea. Gândurile și simțirile noastre întâmpină la fiecare pas rezistența unei ambiante sociale și morale vitrege. În aceste condiții se pregătește generația conducătoare a României de mâine, un mâine foarte apropiat, după cum arată semnele vremii frământate de acum, ale lumii de nebună aplegare după măluca celui etern: mai bine. Putem noi schimba dintr'odată fața lucrurilor? Desigur că da. Aceasta este credința generației noastre. Așa se proiectează pe ecranul istoriei spiritualității noastre. Orice deviație a gândurilor noastre, orice falsificare a sensibilității noastre care a surprins sensul prefacerilor ce se deapănă în jurul nostru, însemnează moarte! Dar când? Măine. Până atunci ne încărcăm sufletul cu amărăciune, cu triste experiențe care o să rupă definitiv firul vieții multora dintre noi, înodându-l în plasa de paianjen a tradiției, iar celor mai aleși ale căror simțuri n'au fost rățacite și adormite, ci s'au menținut treze, luminate de gândul înfăptuirilor îndrăznețe, o să li se deschidă porțile lumii celei noi, cu cheia tristei lor înțelepciuni. — M'au năpădit aceste gânduri, sub impresia unor întâmplări adevărate, care-au încărcat povestea vieții unor prieteni de suferință, mulți la număr, bogați la suflet, dar săraci la pungă. Povestea unui crâmpoiu din viața lor, talmăcește, asemănător corului din drama antică, tot sbuciumul din sânul Universității românești de astăzi, sbuciumul nostru adevărat, al învățăceilor care trebuie să fure știința pontificalilor „maestri”, posesorii divinului meșteșug, în vestică ceartă cu fenomenele.

Cum se face știință în Universitățile noastre? Printr'o metodă simplă de tot: prin transmisiunea umilitoare și sgârșită a unor adevăruri comune, din partea profesorilor, grădinari cu spirit negustoresc, importatori pehlivani de flori ofilite din sera culturală și științifică a apusului. Un student universitar din zilele noastre, un preparator, un asistent sau oricare alt membru (fie chiar un laborant) care face parte din personalul auxiliar științific al Universității, trebuie să facă, vrând nevrând parte din fieful științific al unui profesor atoateștiutor. Dacă

din întâmplare vreunul dintre iobagi descopere vre-un procedeu ingenios sau realizează vre-o experiență de laborator în condiții ideale, care ar duce la scop o cercetare anumită, creațiunea sa, sau rezultatul modest al muncii sale, nu poate purta timbrul exclusiv al paternității sale, aceasta aparținând profesorului îndrituit după lege cu funcțiunea supremă de vătăruș spiritual și de posesor al mijloacelor de cercetare și experimentare, printre care se numără și personalul „între prinderii”. Orice publicație științifică făcută de un membru al personalului său, fără prealabilă aprobare și fără „simpatică” colaborare formală a maestrului, atrage năprasnica răsbunare a acestuia, devenită astăzi privilegiu printr'un uz îndelungat. Această răsbunare este menită să acopere un turt științific eşuat, s'au să repare demnitatea lezată a colaborului legal care înțelege ca atunci când spoliata sau așa zisa colaborare de „meșter” coautor sunt imposibile, opera învățăcelului sa poarte titlul propus și măgurilor: Din lucrările Institutului de... de sub conducerea unui profesor univ. X. (Numele profesorului scris cu litere grașe, de o semoapa. Cunoșc un caz când un colosul dascăl al Universității din Cluj, s'a suparat, pentru faptul că numele sau a fost aparit cu un tere prea mic, pentru demnitatea lui științifică, pe o publicație a Institutului sau). Insul rasvratit în contra bunetii „oranșenii gospodărești” din universitate este silit să piece în urma persecuțiilor sistematice sau a răscurilor intolerabile acordate celor docili și proști (cazuri de alungare rușinoasă din templul zarzitor de lumină rece, cate vreți). N'am protesta cațuși de puțin, dacă aceste uzuri n'ar invenina porțile generoase ale atator tineri care intră în Universitate plini de idealism curat. Într'adevar, nu putem tolera acest egoism de vâcari al dascălilor universitari, a căror misiune se consumă de cele mai multe ori într'o muncă de îndrumători modești, de oameni mediocri și cumsecade, care traese bine și mor după o viață lungă, tihnită, lipsită de sbucium și de riscuri.

Deocamdată nu le cerem altceva, decât să adauge experienței lor, un dram de generozitate, căci știința nu se face cu iurea și credem noi, că astăzi adevărurile, nu mai sunt taine moștenite printr'o mistică transmisiune din generație în generație, a unei caste de inițiați în tainele naturii. Și-apoi ne repugnă mentalitatea dascălului, egoist și rău, ca un întreprinzător de firmă pentru exploatarea gogoșilor de mătăasă. De multe ori s'a afirmat răspicat, că profesorul este făcut pentru studenți și nu invers. Dar acest principiu pedagogic n'a fost respectat decât rareori. Într'o zi oarecare, când va sosi ael „măine”, principiul de mai sus va constitui fundamentul învățământului și educației sociale. Atunci și Universitatea românească, își va schimba înfățișarea și spiritul de căzarmă intelectuală, în care mizeria este silită să ațipească sub povara unor metode răsuflete, așa de scumpe astăzi multor negustori de învățatură. tunci, prin voința noastră, purificarea de prejudecățile unui trecut mort pe tru totdeauna, profesorii și învățăcelii vor intra în posesia nea studenților, al căror grup va forma un mic crâmpoiu de conștiință electivă din marea frescă a grupului întreg. Libertatea insului, va fi atunci un instrument de educație, iar muncă va apare în adevărata ei lumină, ca factor educativ, de plăcere sufletească și de fortă creatoare de valori utile în ordine socială.

P. T.

Cetiți și plătiți

„CHEMAREA”

Organizarea finanțării agriculturii

Orice program de reconstrucție a agriculturii este zadarnic dacă nu este așezat pe un sistem de credit adecuat. Creierea unor mijloace de credit pe baze raționale va fi de azi înainte o condiție esențială pentru prosperitatea economiei agricole. Acest fapt trebuie reținut.

Situația agriculturii românești din punct de vedere financiar este, astăzi, dezastruoasă.

Făuritorul reformei agrare din 1920 nu s'a îngrijit de aprovizionarea improprietărilor cu capital de exploatare. El a dat mai multă atenție părții sociale a reformei neglijând, prin aceasta, obiectivele ei economice.

Nu mai există nici marele moșier care, de bine de rău, finanța și menaja el, — cum se pricepea sau cât îl lăsa inima, — pământul; sau prin arendași. Micul proprietar neajutat și neavând o metodă efectivă proprie de a obține credit a încăput pe mâna băncilor, băncuțelor, zarafilor și altor speculanți de monedă; aceștia îi dă avansuri, uneori pe cumpărături sau recoltă.

Rezultatele acestei politici de ne-intervenție se văd: Nici nu se pot evalua sumele cari apasă proprietatea agricolă. Schimbarea sistemului de ocupație așa cum s'a produs, împreună cu lipsa de solicitudine și direcție a Statului, a avut, în această ordine, două urmări, deopotrivă de grave: pe de o parte *sub-capitalizarea* pământului de cultură, care a lovit producția, și o *greșită-capitalizare*, care a stânjenit pe agricultor în libertatea sa de a dispune de produsele sale.

Există o opinie, (prof. Gh. Tașcă și alții) care afirmă că improprietărea individuală a țăranilor pe mici loturi a fost o mare greșală, mai ales în condițiile în care s'a făcut; că mai bine erau improprietării obștii de țăran, cari ar fi obținut credit mai ușor și în orice caz, nu în condiții oneroase, iar creditorii — printr'un mecanism oarecare, — ar fi controlat modul de folosire a banilor.

Intr'un asemenea regim, care din punct de vedere economic s'ar încadra mai bine astăzi în curentul evoluției industriale, — țăranul nu ar fi putut contracta împrumuturi fără socoteală.

Așa cum stau lucrurile, noii mici proprietari — unii lipsiți de experiență profesională și-au ipotecat moșiile pentru datorii cari adesea întrec puterile lor de plată.

Cât de primejdioase sunt condițiile după reformă se poate vedea dintr'o sumară discriminare a datoriilor țăranesti. În adevăr, ele au fost în mare parte contractate nu pentru agricultură, ci pentru alte scopuri, adesea pentru cheltuieli lătrualnice sau chiar risipă. Pământul a fost dat deci în gaj pentru cheltuieli de nunți, procese, încercări de negoț, etc.

În străinătate plugarii încă se împrumută până la concurența a jumătate sau chiar și mai mult din valoarea pământului, însă în vederea unor împrumuturi funciare sau completarea inventarului de exploatare, deci în interesul întreprinderii însăși. Puterea de credit a proprietății nu este pierdută așa dar ca în împrumutul de pură consumație.

Afară de aceasta, se știe, capitalul nu este tentat de agricultură, ca de industrie, din cauza riscurilor producției agricole și a rentabilității ei mult mai reduse.

Astăzi se deslușește o tendință ca creditele și controlul lor să treacă asupra tezaurului pe baza principiului că aprovizionarea comunității cu creditul necesar pentru scopuri productive ca agricultura etc., este unul din rosturile firești ale statului.

Statul trebuie să se îngrijească de ambele laturi ale problemei și să le coordoneze într'un sistem de credit cât mai rațional. Cu alte cuvinte Statul se va îngriji ca toți cultivatorii să se poată aproviziona cu bani pentru:

1. **Lichidarea obligațiilor existente**, cele mai multe oneroase, către bănci,

negustori, speculanți etc., ceace s'ar putea face pe cale de convertire *compulsorie* când e cazul și cu garanția și controlul Statului numai pentru proprietarii solvabili în noile condiții stabilite prin convertire.

În această privință se cere un plan conceput în vederea unor facilități de credit, cari ca aceea a schimbării ipotecii la o dobândă scăzută, patronată de stat însă de așa manieră ca să nu compromită baza creditului public. Când e vorba de o conversiune a datorilor, o distincțiune trebuie făcută între proprietarii solvabili și aceia cari nu mai pot și nu trebuie să fie salvați, cum ar fi acei ale căror datorii ar întrece cu prea mult valoarea reală a pământului sau aceia dovediți completament lipsiți de calități gospodărești și fără urmași și aceia în fine, submarginali a căror salvare ar fi numai o pierdere de efort în masă. Dar chiar pentru cei ce ar urma să fie lichidați, nu e cazul să fie deposedați, ci lăsați pe loc, angajându-le munca într'o formă de producție nouă, adecuată principiilor de raționalizare economică și socială cele mai înaintate, bine înțeles în cadrul sistemului economic în care ne găsim.

În 1929 Parlamentul a votat legea organică a creditului agricol în funcție de obținerea capitalului străin și național necesar. Acest început se poate desvolta pe baza sistemului cooperativ organizat pe districte în așa fel ca să cuprindă toată țara și federat într'o mare bancă cooperativă națională de credit agricol cu depline puteri de dispoziție și de control — cam așa cum funcționează deja în multe țări europene și în India. Aceasta bancă ar urma să fie încorporată în sistemul general al cooperăției alături de Boardul comercial al acesteia și guvernată, ca și celelalte instituții cooperative de specialitate de un Consiliu Național al Agriculturii în care vor fi reprezentate toate interesele.

E destul să se menționeze principiul potrivit căruia pot fi dispuse detaliile de organizare.

Aceste societăți vor fi organizate în vederea acordării a trei feluri de credite:

a) *Credite pe termen scurt.*

Pe perioade scurte de cel mult un an pentru luarea recoltelor ori pentru un timp limitat la creșterea vitelor.

b) *Credite pe termen mijlociu.*

Pentru procurarea de unelte și pentru îmbunătățiri nelegate de pământul însuși;

c) *Credite pe termen lung.*

Pe termene mai lungi decât perioada necesară pentru ca producția să dea venit, cum ar fi acele pentru lucrări cari măresc productivitatea pământului, ca irigațiuni, canalizări, clădiri, dependențe precum și cele cerute pentru aprovizionarea noilor agricultori improprietării sau cumpărători de pământ, lipsiți de capital inițial.

Adițional la organizația cooperativă de credit de mai sus se poate desvolta un sistem de credit, mai redus, în legătură cu depozitele de colectare și desfacere a produselor agricole. Anume, societățile comerciale cooperative primesc produsele în vederea desfacerii și deschid fiecărui membru, un credit de cumpărare. Societatea emite un cec lunar sau săptămânal în contul depozitului bunurilor peritoare de ex.: lapte, unt, ouă, carne etc. (sau folosul pentru bunurile neperitoare ca cerealele, leguminoasele etc.), minus deducerile pentru cheltuielile ocazionate de cumpărarea pe credit, iar la sfârșit s'ar face un bilanț general. Aceasta organizare ar urma să se facă pe bază de district, în acord cu principiul de organizație federativă, care poate fi adaptat acestor cerințe.

În ce privește procurarea capitalurilor necesare pentru dezvoltarea unui atare sistem de credit pentru agricultură două căi pot fi urmate deodată: mobilizarea disponibilităților de capital din lăuntru și împrumuturi în străinătate.

Psihologia țăranului trebuie schimbată în vederea recuperării banilor retrași din circulație și îndrumați spre canalurile societăților cooperative de credit, cari pot oferi garanții solide în sistemul preconizat aici și cu o dobândă normală.

Refacerea economiei agricole fără concursul finanței străine nu este cu putință, în lipsă de mijloace proprii suficiente, deoarece mișcările vieții economice moderne ne-au depășit. Ideia aceasta a fost îmbrățișată de Inst. Int. de agricultură din Roma care a cerut după război și a cercetat în câmpul experiențelor chestiunea colaborării internaționale cu privire la credit. Însăși conferința economică mondială dela Geneva dela 1927 a adoptat punctul de vedere al unei organizații internaționale de credit în stare să mărească resursele creditului agricol unde ele sunt insuficiente.

Diversi membri ai acelei conferințe au prezentat planuri proiective pentru înființarea unei atari organizații.

Un alt plan potrivit în acest scop a fost acela a expertului american pe lângă banca Poloniei, de Dewey care în afară de partea financiară a problemei s'a preocupat și de partea comercială. Acest plan extinde ideea de ipotecă și asupra produselor, adică asupra mărfurilor și vitelor (cattle mortgage) și cuprinde o serie de măsuri practice pentru facilitarea garanțiilor și a circulației hârtiilor de credit. Proiectul Dewey a fost luat în considerare de conferințele Statelor Agrare dela Varșovia și București în legătură cu organizarea unei acțiuni de asistență mai largă în materie de credit.

O idee menită să adâncească colaborarea Statelor în această direcțiune este ideea mai nouă a împrumuturilor pe grupuri de țări, — cari pot să ofere creditorilor un plus de garanții.

Aceasta nu înseamnă însă că salvarea tuturor rețelilor poate să vină prin acțiunea internațională. Fiecare stat trebuie să lucreze mult, la el acasă, să-și pună ordine în gospodăria sa proprie pentru ca să aducă apoi în acțiunea internațională un aport cât mai mare.

De fapt guvernele se amestecă din ce în ce mai mult în chestiunile de credit și monedă și opinia publică le suportă. Astfel în Anglia *individualistă* s'a cerut până și naționalizarea băncilor în frunte cu banca de emisiune), iar în vara acestui an guvernul Brüning a introdus în Germania un început de control etatist asupra băncilor private, ceace constituie fără îndoială o măsură de socializare a rosturilor economice ale organismului bancar.

Sistemul bancar existent nu mai servește toate interesele. *Principal în comerțul bancar nu trebuie să fie cu orice preț profitul, și favorizarea unei ramuri a producției în paguba celorlalte, ci rostul lui este să deservească interesele generale ale economiei naționale. Să stimuleze, — nu să speculeze — dezvoltarea resurselor de bogăție.*

V. CORNEA.

Sărbătorirea lui Octavian Goga.

Cu prilejul împlinirii vârstei de 50 ani, poetul Octavian Goga a fost sărbătorit de toată intelectualitatea românească. Sărbătorirea aceasta, în care se topes: toate patimile și urile într'un coplesitor simțământ de admirație, este prinosul de necunoștință, adus muncii creatoare și talentului autentic. Căci trecând cu vederea peste greșelile politice ale bardului ardelean, chiar adversarii lui i-au recunoscut meritele sale netăgăduite de nimeni pe ogorul artei noastre naționale. Mulți dintre noi i-au cunoscut poezia și proza lui înflăcărată, atunci când conținutul lor avea rezonanța unui ecou din vremuri de îndepărtată suferință a rasei. Octavian Goga a fost și credem că va rămâne un tranșant reacționar. Dar inadaptarea sufletului său la noile forme ale vieții mereu schimbătoare nu întâmpină simțirea noastră cu acea sgronțuroasă îndărătnicie, fiindcă scrisul și faptele sale, inspirate din parfumul amintirii zilelor de ieri, au ceva din eterna prospețime a talentului. Talentul, munca și sufletul generos al poetului, au prileguit sărbătorirea împlinirii a 50 ani de viață sbuciumată. Și tinerețea noastră se alătură corului de urări de viață lungă, rodnică și fericită a poetului sărbătorit de toată intelectualitatea românească.

Vizita contelui Bethlen

Faptul vizitei unui conte, dușman înverșunat al neamului nostru, n'ar prezenta nici o importanță pentru opinia publică care s'ar mulțumi să înregistreze la rubrica faptelor diverse, prezența de câteva clipe printre noi, a „iubitului și ilustrului“ oaspe, dacă această vizită ar fi rămas fără urmare. Dar la Timșoara contele cu pricina, coproprietarul statului vecin și dușman, a obținut o audiență la Sveran audiență stranie prin împrejurările în care a avut loc. Desoperirea întâmplătoare a prezenței sale printre noi, datorită memoriei vizuale a unui chelner „călător“ a dat evenimentului proporții fantastice și interpretări ciudate. Nu știm precis, nici de ce a venit și nici de ce n'a mai stat, mai ales știind ce dragoste aprinsă îi mistue mărunta-le, pentru Ardealul „scăpat“ de sub fericiția sa posesiune.

Deocamdată inventăm, fiindcă guvernul „pare a nu ști“ nimic din toată treaba, ocupațiile sale predilecte fiind de natură pur tehnică. Știm însă un lucru hotărât: că în Ungaria se petrec lucruri îngrijorătoare pentru stăpânitorii ei, că poporul murmură, că mizeria crește și că finanțele publice și private au început să trozească. Nu vedem, ce misiune am avea noi Români în ameliorarea stărilor grave unguște. În condițiile noastre politice și geografice, cea mai cuminte atitudine este aceea de spectatori. Disparația micilor oaze oligarhice are menirea de a restabili liniștea și echilibrul de forțe, iar în locul antagonismelor diversioniste, se va instaura principiul colaborării fecunde. Tukidide este astăzi complet îmbătănit, și învățăturile sale au luat calea muzeelor de istorie universală. Cine respectă sincer democrația, respectă libertatea națiunilor de a-și croi soarta pe care ele și o vor înfăptui.

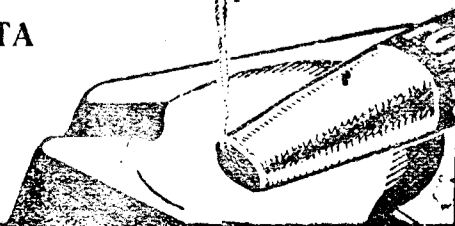

FUMATORI

S'a pus în vânzare noua ȚIGARE DE FOI cu numele „Fumosan“, care este demicolinizată. Aromă plăcută, ușoară la fumat.

PREȚUL 5 LEI BUCATA

FUMOSAN

Procesul regionalismului

Cine ni l-a sădit în inimă?

de: SAMUR.

Toți aceia, cari acuză că nu ne-am găsi în consensul vieții românești de după Unire și că retransându-ne între șanțurile regionalismului n'am participa la procesul de formație al noului spirit românesc integral, au întrelăsat să cerceteze mai adânc esența și motivele acestei atitudini regionaliste. Cercetându-le ar fi putut afla, că ardelenii (și aici vorbesc numai de români!) atunci, când critică stările politico-sociale din noul stat, departe de a fi niște provinciali refractari, sunt într'un fel urmașii celor mai alese spirite ale culturii românești și că regionalismul lor isvorăște din cel mai curat sentiment patriotic românesc, din apriga dorință de a vedea îndreptate relele care bântue, noua așezare a statului român.

Dacă înainte de războiu deviza ardelenilor era: „*Scarele românismului la București răsare*”, aceasta nu însemna, că pătura intelectuală ce se informa conștiincios despre tot ce se petrecea în v. Regat, n'ar fi știut că sunt multe obiceiuri rele de îndreptat acolo, că chiar din punct de vedere național situația lăsa mult de dorit.

Timp de 70 de ani (1850—1920), luceferii vieții culturale din v. Regat s'au îndârjit într'o atitudine de critică socială, culturală și politică, constituind așa numitul „*spirit critic*” în cultura română. Ei sunt considerați cu drept cuvânt conștiința vie a neamului, iar ardelenii pentru aceeași atitudine sunt declarați trădători, ca și cum dreptul atitudinilor ideologice ar fi rezervat numai pentru cei domiciliați într'o anumită longitudine și latitudine geografică.

Am putea începe, pentru a demonstra că nimic nu e nou sub soare, cu acel tânăr profesor ardelen, *Ion Maiorescu*, care era să fie isgonit din modestul post ce-l ocupase cu vrednicie în învățământul de dincolo, pentru că „nemțomanul”, „ocăritorul” ardelen a îndrăznit să-și manifeste nemulțumirea față de lipsa de idealism, de moravurile rele și superficialitatea ce le-a aflat în Muntenia.

Critica *Junimeii*, constatările lui *Titu Maiorescu* despre direcția de atunci în cultura română, pe care a caracterizat-o așa de plastic: *formă fără fond*, s'a impregnat adânc în mintea noastră și nici azi nu și-a pierdut actualitatea în viața politică. Doar cu toții am experimentat ce-a devenit în practică votul universal, ultima reformă democratică împrumutată din Apusul civilizat.

Amintese numai în treacă pe marele *Eminescu*, care în articolele sale politice a făcut cea mai acerbă critică păturii suprapuse din v. Regat, străină în suflet, incapabilă de adevăr și patriotism, etc., că să nu mai citez calificativele extrem de grave despre anumite adunături și seursură.

N'am uitat nici comediile lui *Caraigiale*, acea amară satiră a moravurilor subrede ale societății românești burgheze dela sfârșitul veacului al XIX-lea.

Băseala țărănească din 1907 și documentatul studiu al lui *Dobrogeanu Gherea*: Neobișnuită, asupra problemei agrare, ne-a deschis ochii ca să vedem îngrozită rana cea mare, ce rodea la temelie noului stat independent, pe care l-am fi dorit să fie model ca organizare, ca să ne putem mândri cu el înaintea asupritorului, ce cu rânjet diabolic ne invita să facem comparație între soarta țărănimii române din v. Regat și a celei subjugate din Ardeal.

Toate aceste manifestațiuni critice au contribuit într'o largă măsură la răspândirea neîncrederii mai ales față de metoda novatorilor, cari voiau să schimbe deodată și numai la suprafață aspectul întregii culturi românești printr'o uniformizare dezasperantă a

sufletului național. Și cu toate marile realizări de ordin național (Independența și Regatul), nemulțumirile au continuat și pe mai departe, într'o formă care se apropie pentru prima dată, în latura culturală, de regionalismul de azi. Este mișcarea *Sămănătorismului*, care a găsit un pământ primitiv și roditor aci în Ardeal, căci în el se găseau îndemnuri de viață venite din înțelegerea adâncă a vieții țărănești, cea mai solidă temelie a neamului românesc. Prin Sămănătorism se reîntregrează Ardealul din plin și voios la ritmul vieții românești adevărate, tocmai pentru că acest curent, prin cultivarea tradiției și a trecutului avea un caracter pronunțat de *regionalism*, recunoscând artei funcțiuni determinate de împrejurări locale. *Inadaptabilități* sămănătorist îi corespunde *regionalistul* politic de azi, cu deosebirea provenită din temperamentul ardelenului, care nu se lasă înfrânt de primele desiluzii.

Eroii predilecți ai literaturii sămănătoriste, mult simpatizații și cu multe lacrimi deplânși inadaptabili la procesul de uniformizare al noului suflet național(?) urban, au partea lor de contribuție, pentru că sufletul Ardealului s'a arătat dușmănos atmosferii ce dela o vreme încoace deveni tot mai extravagantă în vesela cetate de pe malul Dâmboviței. Cuvinte grave s'au rostit despre capitala țării, unde în locul soarelui românismului, a răsărit o „netrebnică literatură de București-centru, o literatură infamă, ex-crocherie literară, șarlatanie, literatură de Pantelimon”, unde oamenii priveau cu indiferență cultura națională, cetese cărți și reviste străine, aduce trupe de teatru străine, disprețuiesc învățământul românesc și își iau diplomele în străinătate (*Torga*).

Cum ni-e imposibil să gustăm produsele literare ale diferitelor erențe decadente maimuțarite, tot așa ne repugnă tirania centralizatoare a capitalei, care vrea să uniformizeze sufletul național, nimicind toate *realitățile specifice naționale*. Păstrate nu în cosmopolitul București, ci în regiunile istorice: Moldova, Oltenia, Ardealul de către pătura rurală. Timp de 25 de ani acest „*specific național*” a fost dogma altui curent îndrumător: *Poporanismul*, a cărei concluzie finală este tot: *regionalismul*.

Iată cine ni l-au sădit în inimă regionalismul! Și dacă acest regionalism, propovăduit pe terenul cultural și literar atât de intens de marile curente naționaliste: Sămănătorismul și Poporismul, se cere realizat și pe terenul politic, sub forma unei largi descentralizări pe regiune, este și dintr'un adânc instinct de conservare, pentru a feri neamul acesta, barem în noile provincii încă necontaminate, de acel dezastru provocat de politicianismul centralizator până și în poporul dela țară, căruia i-a stărpit toate sentimentele bune din suflet și primejduiesc însăși individualitatea poporului.

Un lucru e cert: între regionalism și naționalism nu există antagonism, mai degrabă contribuie la întărirea solidarității naționale. Nimeni nu se poate integra națiunii, înainte de a se fi simțit parte din satul lui natal, din regiunea nașterii și dezvoltării sale.

Precum literatura ardelenă, cu toate că e de un caracter vădit regionalist, a putut fi și este totuși de un naționalism agresiv și de un conținut pronunțat etic, în schimb literatura capitalei, de unde suflă un vânt sălbatic de centralizare, măfestă fățis disprețul de tot ce e *regional* și etic și propagă idealuri noi urbane, privind viața dintr'o perspectivă de broască, — tot astfel adevăratul ideal politic național, care azi se pune

Congresul național-țărănist dela Cluj.

D-l Dr. Emil Hațieganu a fost reales președinte al orga. Izvoilei județului. — D-l Dr. Aurel Socol a fost reales președinte al organizației municipale

Dumineca trecută a avut loc la Cluj congresul partidului național-țărănesc din județul și municipiul Cluj, pentru alegerea președinților și comitetelor statutare. Congresul a fost un prilej de entuziasă manifestare cetățenească, masele înțelegând să urmeze cu aceeași credință partidul național-țărănesc, singurul partid din România care profesază o sinceră și reală democrație. Reprezentanții aleși ai satelor noastre, purtătorii de cuvânt ai aspirațiilor rurale, ai acelor gloate anonime, din a căror muncă tăcută se alimentează toate resorturile vieții noastre sociale și de stat și-a dat încă odată toată măsura sentimentului lor de solidaritate politică, chiagul oricărei înjghebarei trainice de partid. Căci să se știe un lucru: congresul dela Cluj, asemănător tuturor celorlalte congrese din Ardeal și Banat, a afirmat voința lui fermă de a apăra cu toate mijloacele de luptă ideea de partid, infierând toate acțiunile anumitor „boeri” din Fanar, dornici de liniște pentru gustarea prăzii, liniște socială și politică, pe care ei o concep prin dare înapoi cu câteva veacuri a minutului progresului, Țăranul român, a gustat din binefacerea regimului democratic, și-a însușit în scurtă vreme tot conținutul instituțiilor democratice occidentale, iar astăzi apare ca un fervent apărător al procesului de europenizare a României. Toate teoriile mistice ale tradiționaliștilor refractari progresului, se izbesc de voința hotărâtă a ruralului de a-și croi o soartă mai ome-nească. Se cunosc îndeajuns resentimentele păturii suprapuse a României de ieri față de țărani, pentru a mai crede în sinceritatea măsurilor de cârpeală luate de exponenții exploataților muncii lor. Nici un partid din țara noastră, nu s'a apropiat cu sufletul de pătura țărănească pentru a încerca măcar să organizeze economia ei înapoiată. Dreptul de exploatare nu atrage după sine datoria de organizator și conducător cinstit. Partidele istorice, a declarat d. Dr. Emil Hațieganu, s'au considerat că au un drept de tutelă asupra țărănilor, dar că nu au nici o datorie față de dânșii. Dovada ne-o oferă din belșug, starea de organizare a economiei rurale. Dacă partidul național-țărănesc, nu a putut îndrepta toate relele în scurta lui guvernare, aceasta se datorește în cea mai mare măsură stării haotice a economiei noastre sociale și de stat, a cărei remediere nu se putea opera într'un timp așa de scurt.

Să strângem rândurile, a spus D-sa căci restul va urma sub presiunea de neînlatărat a evenimentelor. Actualul regim continuă tradiționala metodă a arbitrarului, provocând prin acest fapt slăbirea prestigiului autorității, a spus d. Dr. Socol, președintele organizației municipiului Cluj. Suspendarea executării legilor prin decrete, a adus un haos în administrația comunelor, județelor și a statului. În politica externă, a încercat să rupă cu tradiția alianțelor noastre, dând naștere la situații periculoase pentru țara noastră, prin punerea în discuție a unor legături sufletești plămădite și susținute de glorioase amintiri, de fapte de arme care-au consolidat unitatea noastră națională. Fratele Adam Popa, într'un frumos discurs, a subliniat rolul pe care va trebui să-l joace în viitor Ardealul în politica țării românești. Ardealul va fi în viitor bastionul de rezistență al democrației românești, având această puternică provincie sarcina grea a desrobirii politice a mulțimilor. Instinctul sigur al mulțimii, dă omului politic acea certitudine a mișcării

ca singura formă, în care energiile autohtone, încetușate atât amar de vreme, pot izbucni și se pot desvolta cu toată forța lor, este descentralizarea regionalistă.

Altecum singuri ne degradăm în simple officii de înregistrare și de plasare a valorilor dubioase create în Cetatea idealului(?) și pe Calea Victoriei.

în problematica antinomilor sociale fără să simtă nevoia aceluși echilibru liniștit pe care și-l oferă numai cunoașterea metafizică a lumii. Ideea de luptă aspră pentru triumful principiilor democratice, prezentate de partidele politice, legitimizează prin scopurile lor etico-sociale superioare aceasta a fost învățătura practică de prinsă din congresul dela Cluj.

Restul, îl vor aduce evenimentele, cu a spus d. Dr. Emil Hațieganu, dator noastră fiind de a veghia asupra desinelor țării; iar pentru a asigura apărarea drepturilor ei, să strângem rândurile.

.....

Primăria Municipiului Cluj.
No. 23072—1931.

Puol. cațiune

Se aduce la cunoștința celor interesați că în ziua de **21 Decembrie 1931** ora 11, se va ține în sala de ședințe Primăriei, licitație publică pentru concesiunea prin arendare a terenului de afișaj pe teritoriul Municipiului Cluj.

Licitatia se va ține în conformitate cu art. 88—110 inclusiv din legea Contabilității publice, regulamentul O. C. L. și normele publicate Monitorul Oficial No. 127 din 4 Iunie 1931.

Toate persoanele cari vor lua parte la licitație vor depune, pe lângă ofertă și o garanție de 5 la sută din suma oferită, iar oferta se va face numai în conformitate cu caietele de sarcini cari pot fi văzute în fiecare zi de la ora 8—2 în camera 17, etaj I din localul Primăriei, Piața Unirii.

Cluj, la 16 Noembrie 1931.

Primăria Municipiului Cluj.

.....

Primăria Municipiului Cluj.

No. 17370—1931.

Anunț

Municipiul Cluj încheiează prin licitație publică cu oferte în scris, în chise și sigilate localul de prăvălie No. 1, ocupat actualminte de către firma Emil Grün în clădirea Primăriei, Piața Mihai Viteazul 35, pe durata de un an dela data aprobării contractului de închiriere.

Licitatia se va ține în conformitate cu dispozițiunile cuprinse în art. 88—110 din legea Contabilității publice și cu normele generale pentru ținerea licitațiilor publicate în Monitorul Oficial No. 127—1931 în ziua de **14 Ianuarie 1932**, orele 11 a. m. în prezența Comisiei de licitație sala de ședințe.

Odată cu predarea ofertelor, concurenții vor depune la mâna președintelui comisiei, în plic separat, garanție provizorie în numerar sau efecte garantate de stat, egală cu 5% din suma oferită drept chirie.

Condițiunile de licitație se pot vedea în biroul Serviciului economic. Cluj, la 26 Noembrie 1931.

Primăria Municipiului Cluj.

.....

Cu insistență rugăm pe toți abonații să-și achite abonamentele.

.....

REDACTOR RESPONSABIL:

BAZIL GRUIA